

Integrētas lietusūdens apsaimniekošanas plāns Jelgavas pilsētas pilotteritorijai

*Projekts «Integrēta lietusūdens pārvaldība»
iWater*

Rīgā, 20.04.2018.

Integrated Stormwater Management
www.integratedstormwater.eu

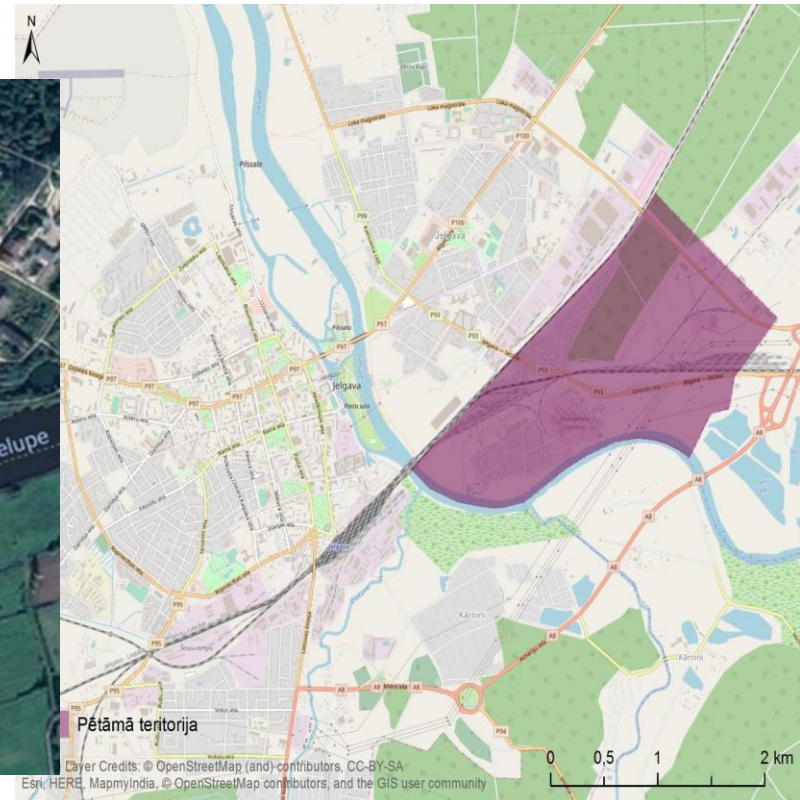

EUROPEAN UNION
European Regional Development Fund

iWater projekta mērķi

Pilnveidojot pilsētvides plānošanas procesus, attīstīt integrētu lietusūdens apsaimniekošanu Centrālās Baltijas jūras reģiona pilsētās, veidot kvalitatīvu un drošu pilsētvidi un veicināt pilsētu ilgtspēju

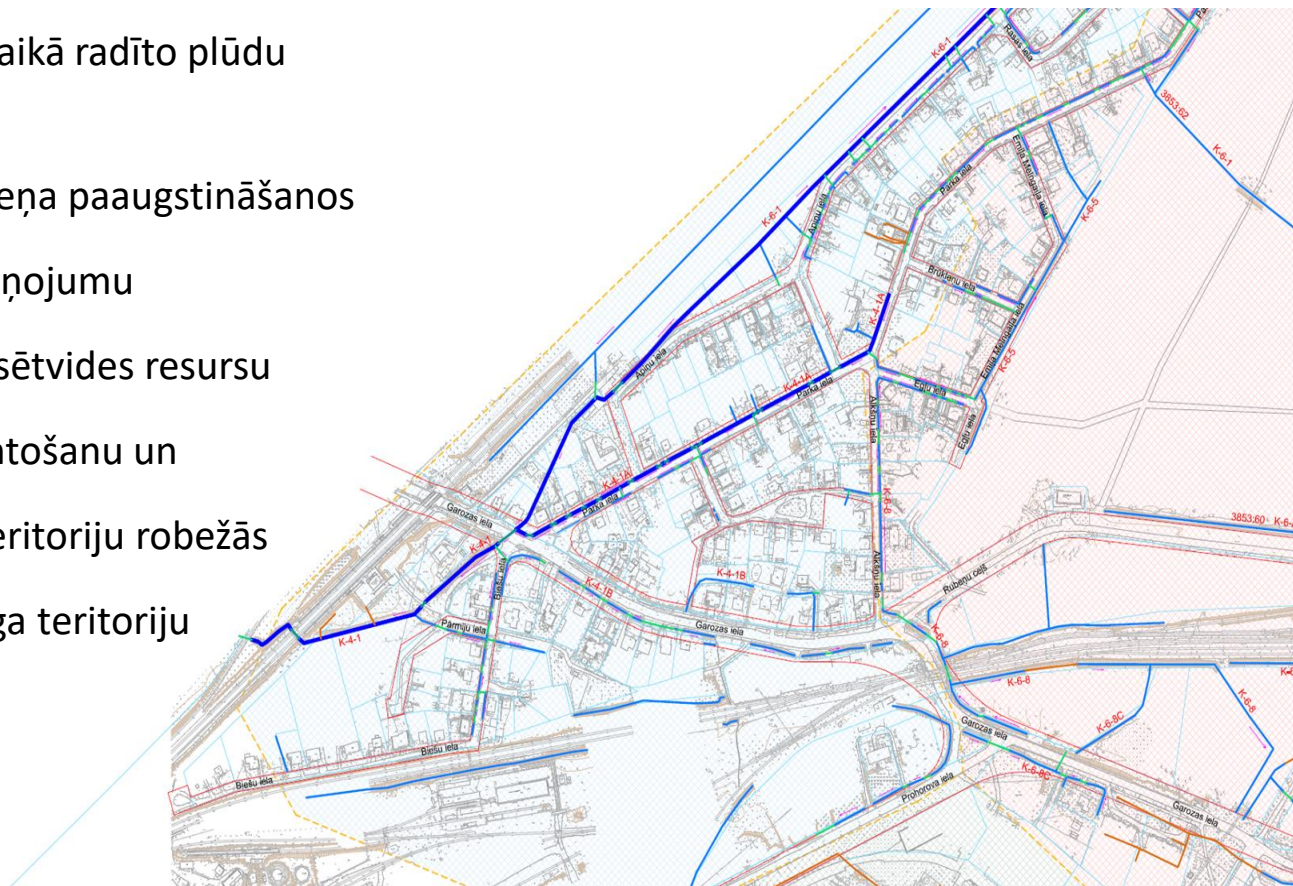
Izstrādājamā dokumenta mērķis - labāka lietusūdens apsaimniekošana Jelgavas pilsētā

- Lietus ūdens apsaimniekošanas plāns nodrošinās iespēju izvērtēt izvēlētās teritorijas problēmu vietas un būs kā piemērs citu Jelgavas pilsētas sateces baseinu apsaimniekošanas plānu izveidei
- Jelgavas pilsēta ir salīdzinoši liela un to iespējams sadalīt vairākos lietus ūdens sateces baseinos, projektā izvēlēta Jelgavas pilsētas lietus ūdens sistēmas apsaimniekošanas plāna **pilotteritorija - Garozas ielas teritorija**
- Lietus ūdens kanalizācijas sistēma ir vaļējo un segto tīklu un elementu kopums (turpmāk - LKT), kas nodrošina lietus ūdeņu uztveršanu un novadīšanu
- Izvēlētā pilotteritorija ietver gan segtos, gan vaļējos lietus ūdens tīklus
- Teritorijā ir gan privātmāju apbūve, gan daudzstāvu apbūve, kā arī rūpnieciskās teritorijas un tās kopējā platība ir 380 ha

Izstrādātā dokumenta rīcības virzieni

- Mazināt un novērst lietus laikā radīto plūdu ietekmi
- Nepieļaut gruntsūdens līmeņa paaugstināšanos
- Mazināt lietusūdens piesārņojumu
- Izmantot lietusūdeni kā pilsētvides resursu
- Veicināt lietus ūdens izmantošanu un apsaimniekošanu īpašumu teritoriju robežās
- Reģionāla un vietēja mēroga teritoriju nosusināšana

EUROPEAN UNION
European Regional Development Fund

Veiktie darbi

Esošās LKT sistēmas izpēte, veicot vizuālo apsekošanu un apkopojot tās raksturojošos elementus kartē:

- esošā sateces baseina robežas un numerācija;
- esošo LKT elementu novietojums (segto un vaļējo tīklu trasējums, sūkņu stacijas un notekūdeņu attīrīšanas iekārtas);
- lietus ūdens plūsmas virzieni;
- u.c. nepieciešamie LKT raksturojoši lielumi un elementi.

Aprakstošās daļas izstrāde norādītajai teritorijai, kas ietver:

- LKT sistēmas funkcionālo novērtējumu, svarīgākos sistēmas elementus, to uzturēšanas un uzlabošanas risinājumus
- lietus ūdens noteces procesu analīzi par lietus ūdens noteces sistēmu un to attīstību ilgtermiņā
- esošo apsaimniekošanas normatīvo aktu novērtējumu un lietus ūdens novadīšanas sistēmas īpašnieku atbildības robežu sadalījumu, tā ietekmi uz kopējās sistēmas funkcionēšanu, ieteikumus ilgtermiņa attīstībai.
- ieteikumus detālplānojuma izstrādei - kur būtu pielietojami zaļās infrastruktūras risinājumi un kur pēc iespējas jāsauglabā esošās zaļās teritorijas

Veiktie darbi

- ieteikumus lietus ūdens apsaimniekošanas risinājumiem īpašumu teritorijas robežās, gan rūpnieciskajā zonā, gan privātmāju zonās, lai samazinātu centralizētās sistēmas noslodzi
- ieteikumus no jauna projektējamiem LKT sistēmas elementiem (segto vai vaļējo maģistrālo tīklu posmu parametri un vēlamais novietojums, prognozējamo sūknētavu, attīrīšanas iekārtu parametri un novietojums)
- ieteikumus pārbūvējamiem LKT sistēmas elementiem (galvenokārt segtajiem tīkliem, sūknētavām, attīrīšanas iekārtām)
- ieteikumus Jelgavas pilsētas pašvaldības normatīvo aktu regulējuma pilnveidošanai vai ieteikumi jauna normatīvā akta izstrādei LKT apsaimniekošanas jomā.

Sasniegtie rezultāti

- Izveidota LKT karte - instruments, ar kura palīdzību tiek nodrošināta LKT sistēmas novērtēšana, ietverot lietus ūdens noteces procesu analīzi par lietus ūdens noteces sistēmu šajā teritorijā kopumā, kuru izmantos plānojot teritorijas attīstību ilgtermiņā
- Izstrādāta aprakstošā daļa par Garozas ielas teritoriju ar konceptuāliem LKT risinājumiem un priekšlikumiem optimāla, integrēta, visaptveroša pilna cikla LKT apsaimniekošanai
- Izstrādāti risinājumi un ieteikumi atbilstoši Jelgavas pilsētas teritorijas plānojumam un infrastruktūrai, lai nodrošinātu ekonomiski izdevīgākos ekspluatācijas un uzturēšanas procesus. Risinājumu izstrādē izmantota ekosistēmu pieeja, lai ūdensobjekti ar tiem piegulošajām dabas teritorijām pildītu ne tikai tehniskas lietusu ūdens savākšanas, uzkrāšanas un novadīšanas funkcijas, bet arī nodrošinātu labāku mikroklimatu, bioloģisko daudzveidību, sniegtu estētisku baudījumu un rekreācijas teritorijas funkcijas.
- Tiek paredzēts, ka lietusu ūdens pārvaldības prioritāte ir zaļās infrastruktūras risinājumu pielietojums, piemēram, atvērtas lietusu ūdens savākšanas un novadīšanas sistēmas, veģetācijas risinājumi, ūdens caurlaidīgas virsmas.

Ieteikumi

- Izstrādāt atsevišķos saistošos noteikumus lietus ūdens apsaimniekošanas un meliorācijas jomā
- Pašvaldības nozīmes koplietošanas meliorācijas sistēmas elementus ienest meliorācijas kadastrā, lai noteiktu attiecīgo elementu uzturēšanas kārtību
- Izstrādāt saistošos noteikumus par meliorācijas sistēmas elementu uzturēšanu
- Noteikt kārtību, kādā pašvaldība kontrolē koplietošanas meliorācijas sistēmas stāvokli un uzturēšanas pasākumus
- Noteikt kārtību, kādā zemesgrāmatā ierakstāmi apgrūtinājumi par fizisko un juridisko personu īpašumus šķērsojošiem lietus kanalizācijas tīkliem
- Izstrādāt vienotas prasības noteces ierobežošanai no īpašumiem un teritorijām vietās, kur esošā sistēmas kapacitāte ir ierobežota
- Izstrādāt rekomendējamus pasākumus noteces ierobežošanai, tai skaitā pielietojamos «zaļos» risinājumus Jelgavas pilsētas teritorijai

Secinājumi

- Projekta ietvaros gūts ieskats un zināšanas par labās prakses piemēriem Somijā, Zviedrijā un citās Eiropas valstīs
- Veikta esošās situācijas izvērtēšana Jelgavas pilsētā, un, sadarbībā ar Rīgas pašvaldību kopumā Latvijas teritorijā
- Izveidota labās prakses piemēru datu bāze iWater projekta ietvaros turpmākajam praktiskajam darbam
- Iegūts sadarbības partneru tīkls konsultācijām nākotnes risinājumiem
- Projekta realizācija – liels izaicinājums pašvaldībai izmaiņām plānošanas un infrastruktūras apsaimniekošanas procesos
- Sasniegtie rezultāti ir labs pamats nākotnes risinājumiem un plānošanas stratēģijas izmaiņām
- Projekta ietvaros sastapāmies ar projektētāju, apsaimniekotāju, lēmumu pieņēmēju zināšanu un pieredzes trūkumu zaļo risinājumu izmantošanā

Paldies par uzmanību!

Jelgavas pilsētas pašvaldība
Email: dome@dome.jelgava.lv

Integrated Stormwater Management
www.integratedstormwater.eu

EUROPEAN UNION
European Regional Development Fund

